

Gotické malířství

Evropa

České země

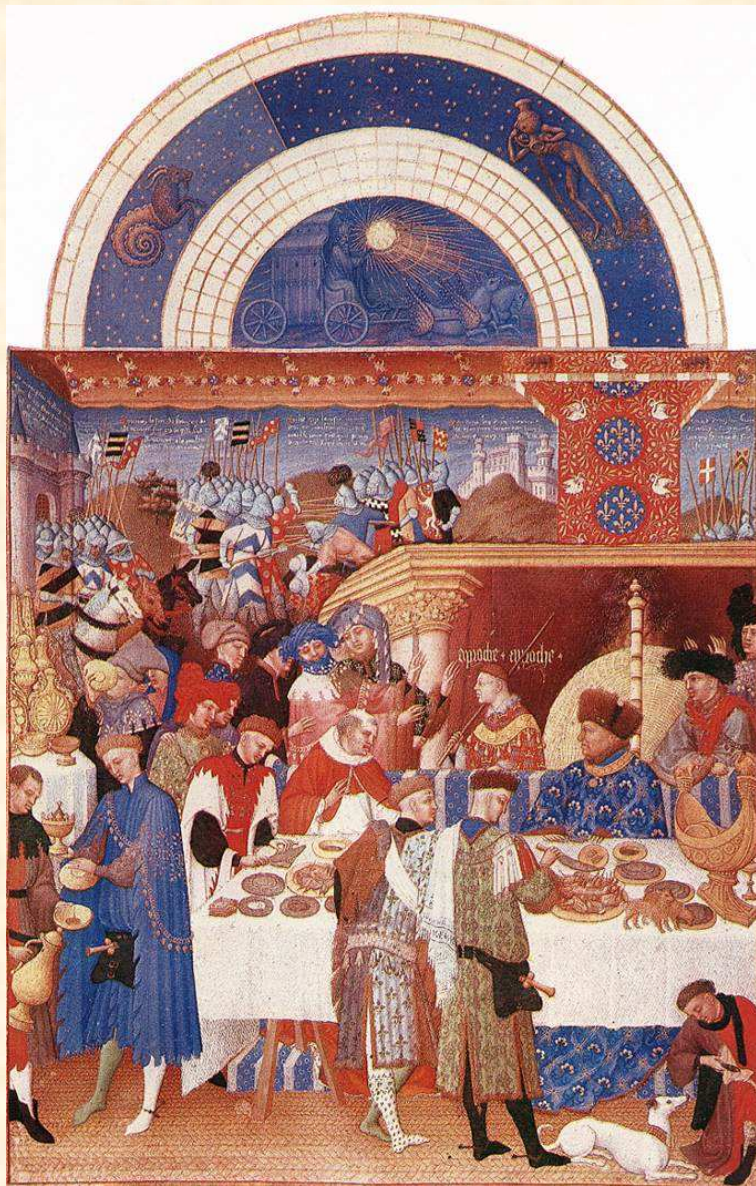
Gotické malířství – všeobecná charakteristika

- Znaky
 - plastické modelování , vyjadřování světla a stínu
 - symbolika barev
- Náměty
 - křesťanská mytologie, legendy
 - madony, piety
 - kultura rytířská, měšťanská
- Žánry, techniky
 - sklomalba, fresky, desky, iluminace, tapiserie

Přebohaté hodinky vévody z Berry

- Modlitební knížka s bohatou iluminací
- proložena stránkami, které tematicky zachycují činnost a atmosféru v jednotlivých měsících
- na pozadí sezónních výjevů se často nacházejí různé architektonické objekty
- slouží jako kronika své doby a zvláště rytířského způsobu života

Leden

- Motiv
 - hostina na dvoře vévody z Berry
 - velkolepě pojatá středověká hostina v lednu, který byl podle tehdejší tradice měsícem předávání darů

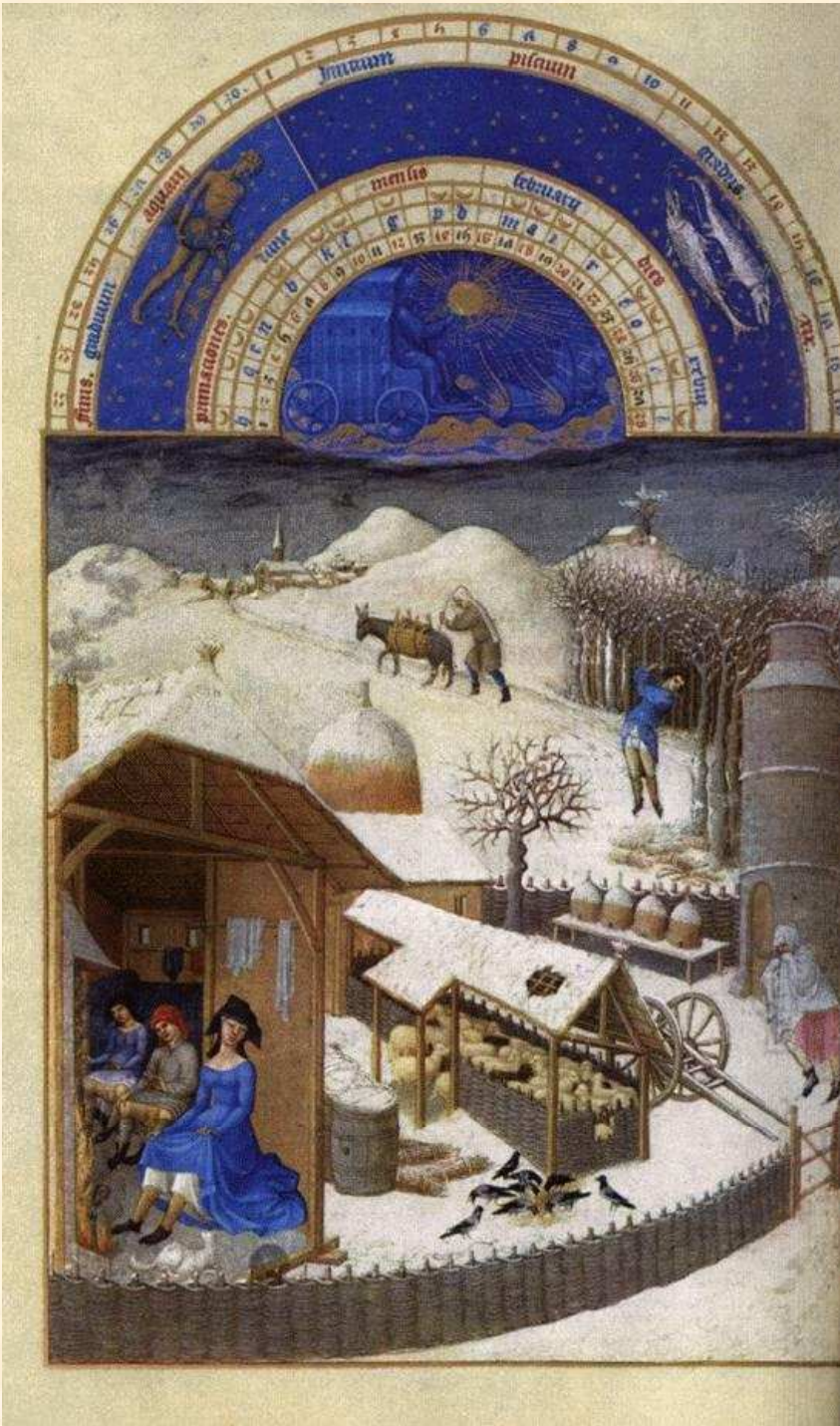
Leden - detail

- vévoda v modrém oděvu v centru výjevu
- detaily poskytující pohled na dobové zvyky, odívání i dvorskou stravu
- labuť – jeden z emblémů vévody

Únor

- Motivy.
 - zima v rolnické osadě
 - v popředí obyvatelé farmy zahřívající se u ohně
 - v pozadí výjevy z každodenního života, běžné denní úkony (vedení dobytka na trh, řezání dřeva)

Březen

- Motivy:
 - zvěrokruh s detailní astronomickou informací pro každý den
 - popředí: zemědělské práce odpovídající březnu (setí)
 - pozadí. zámek Lusignan s motivem draka připomínajícím legendu o tamější paní

Duben

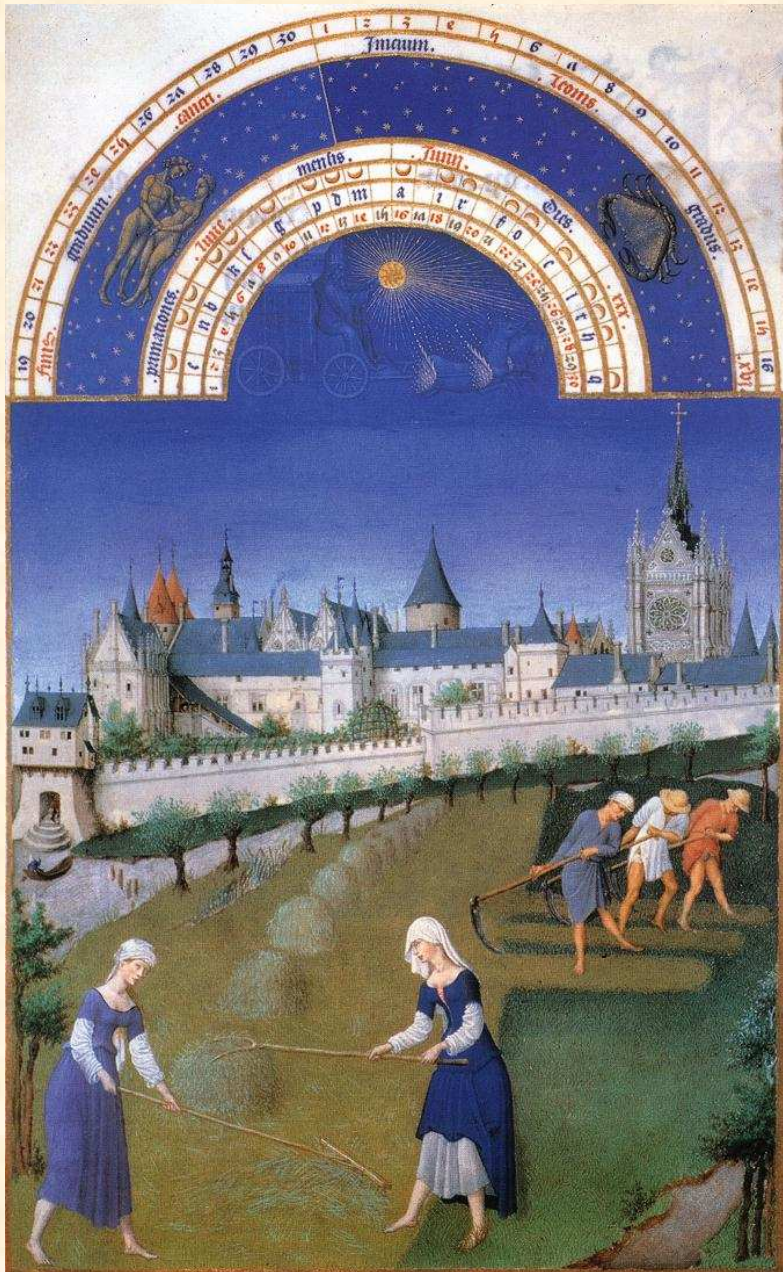
- Motivy
 - příchod jara, symboly naděje a nového života
 - svatba, mladý pár vyměňující si prstýnky v popředí
 - v pozadí zámek Dourban patřící vévodovi

Květen

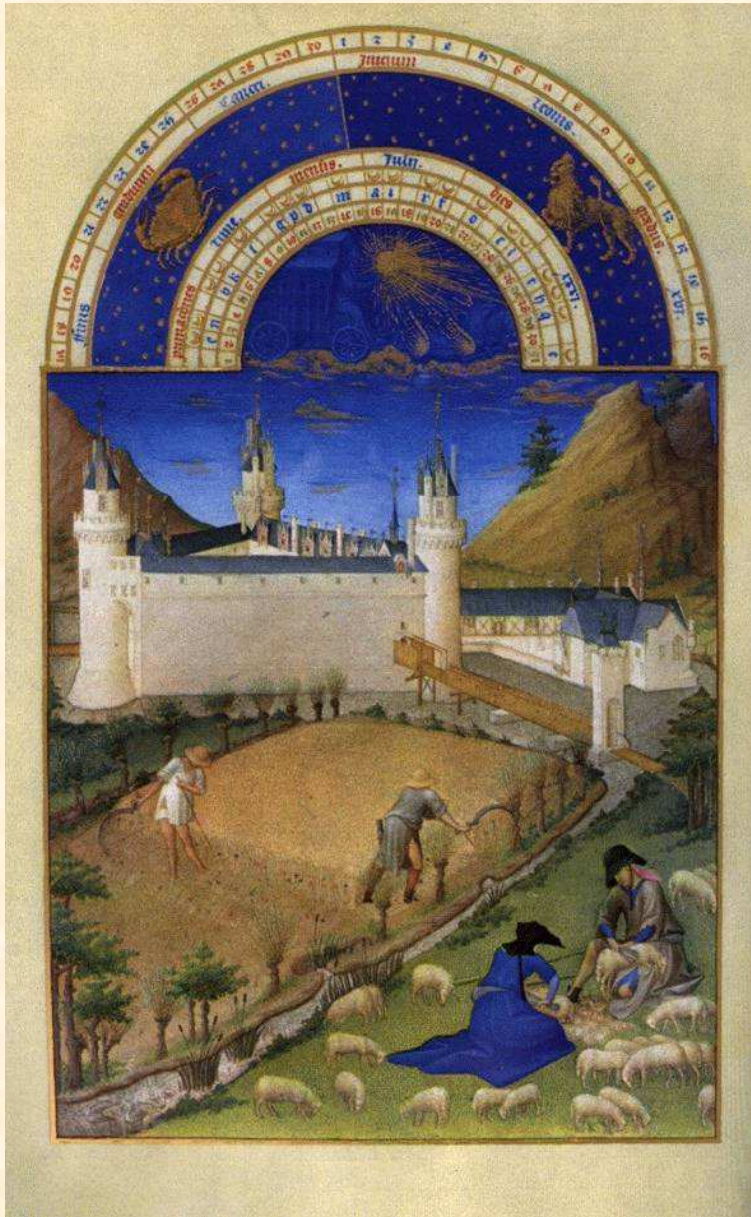
- Motivy:
 - průvod oslavující májový svátek, který podle tradice vyžadoval nošení zeleného oděvu
 - lidé šlechtického původu
 - v pozadí Palais de la Cité v Paříži

Červen

- Motivy:
 - sklizeň a sečení louky
 - v pozadí vévodova pařížská rezidence
 - budova vpravo
Chapelle Royale
 - (podoba zachována dodnes)

Červenec

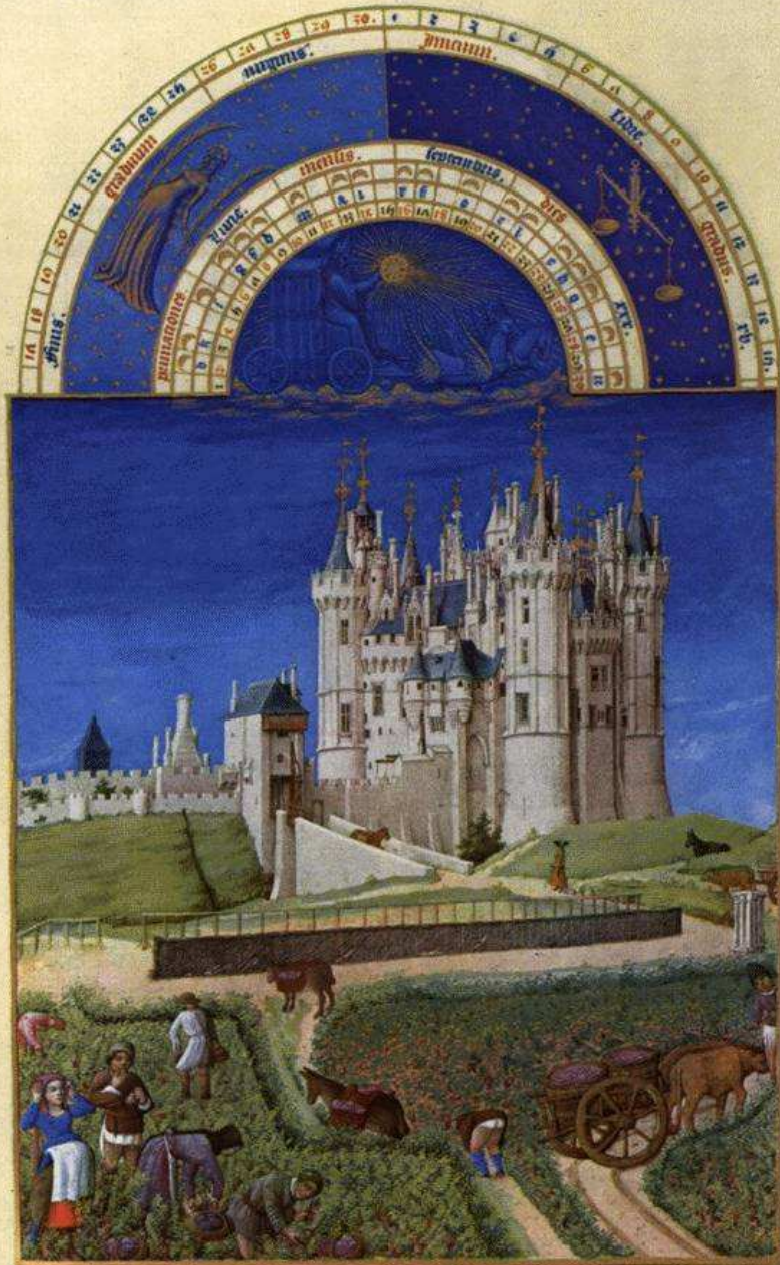
- Motivy.
 - žně, sklízení sena, stříhání ovcí
 - v pozadí zámek, který se pravděpodobně nacházel v oblasti Poitiers

Srpen

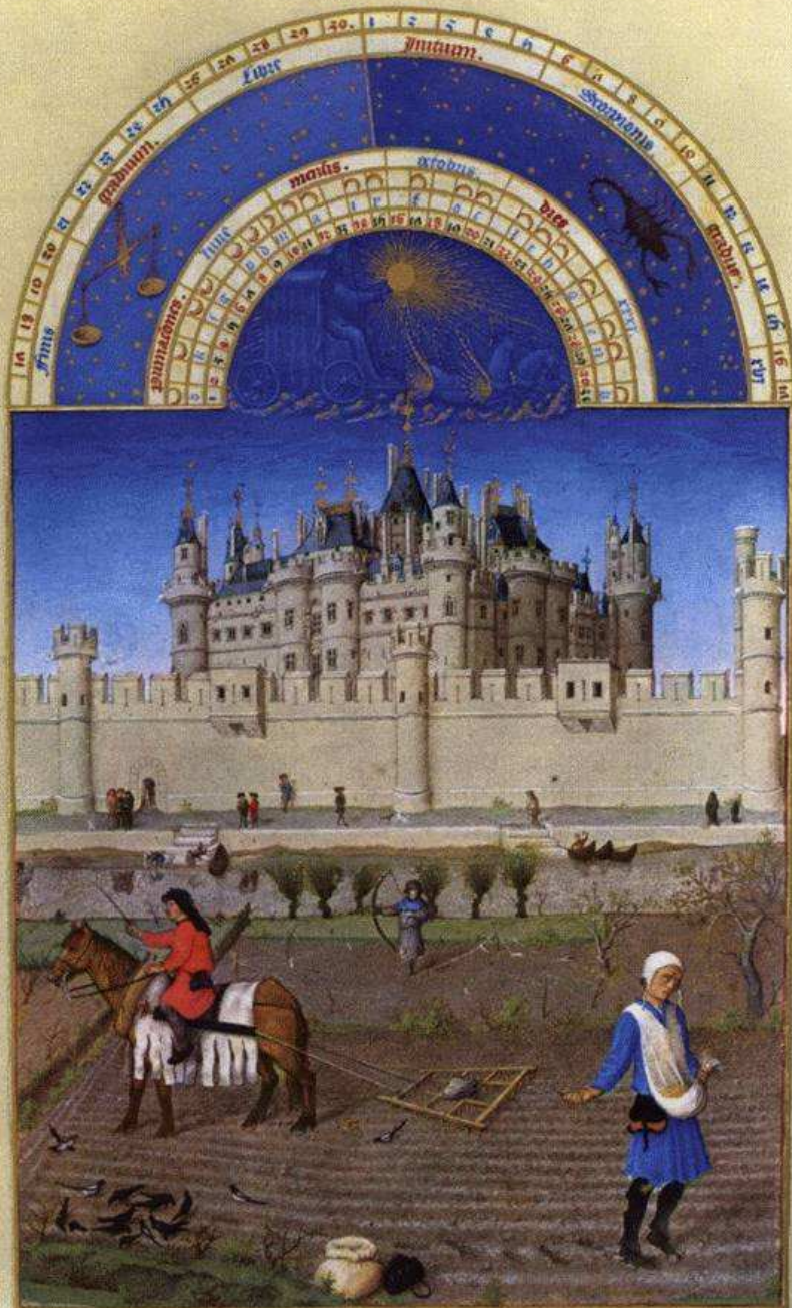
Září

- Motivy:
 - vinobraní
 - v pozadí zámek Saumur

Říjen

- Motivy:
 - hospodaření a setí odpovídající měsíci říjnu
 - v pozadí Louvre

Listopad

- Motivy:
 - rolník, který sráží ze stromů žaludy, aby nakrmil svá prasata
 - není dílem bratří z Limburka
 - ti vytvořili pouze tympanon zvěrokruhu

Prosinec

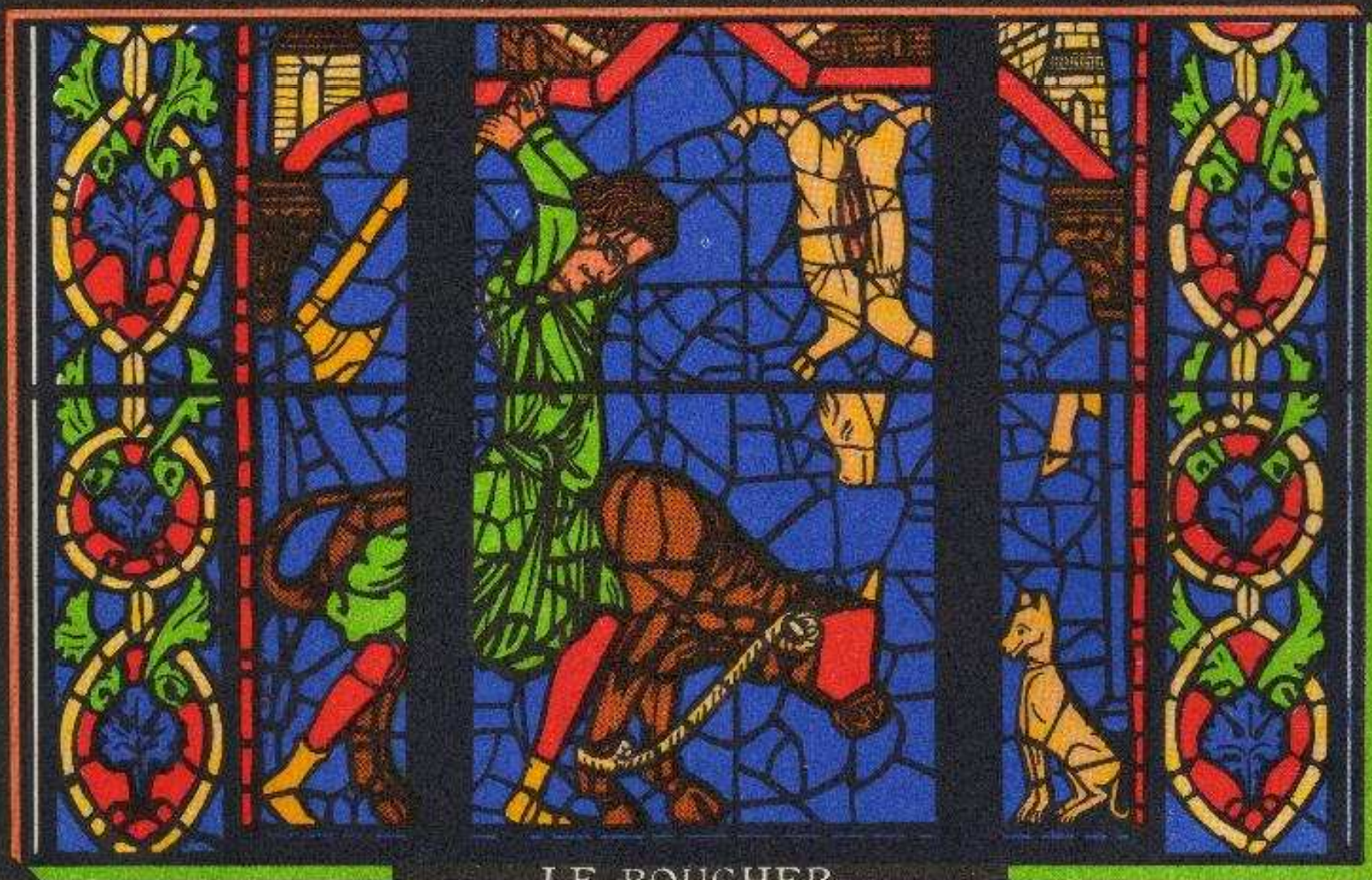
- Motivy:
 - lovecký výjev v lese Vincennes pověstnému kvůli bohatství zvěře
 - v pozadí stejnojmenný zámek, známé sídlo francouzských králů

Malba na skle

- Chartres
 - 146 oken; nejčinnější soubor gotické malby
- Sainte-Chapelle
 - figurální výjevy na hustě řezaných medilónech
- Jižní Francie – technika *grisaille*
 - *od konce 13. století se užívalo barev světlejších a bledších; vyústilo to v techniku grisaille, tedy ornamentální barvy, obyčejně černé na bílém skle*

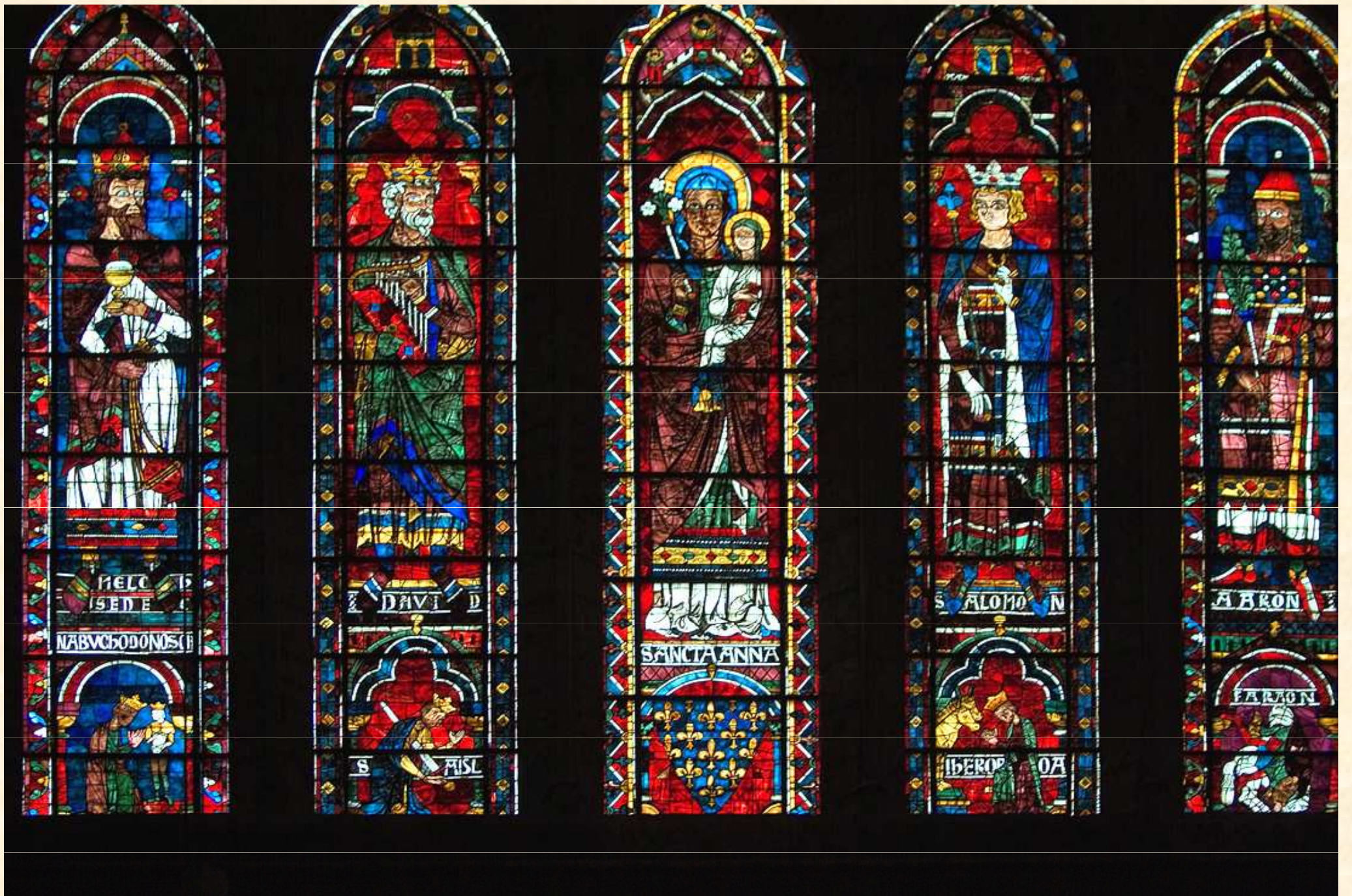
LES CORPORATIONS

d'après les vitraux de la Cathédrale de Chartres

LE BOUCHER

Vitrail d'Ezechieel. XIIIe siècle

Nástěnná malba

- Nástěnné malby na hradech a palácích
 - světská tematika
 - válečné, lovecké výjevy
 - inspirace v epické literatuře
 - turnajové scény
 - náměty milostné a mravoučné
 - **Výzdoba papežského hradu v Avignonu**

Desková malba

- Podobizna krále Jana Dobrého z r. 1365
 - prvá realistická podobizna z profilu

Gotické malířství v Nizozemí

- centra Bruggy, Gent
- významná díla
 - Přebohaté hodinky vévody z Berry: bři z Limburka
 - Gentský oltář: bři van Eyckové

Gentský oltář

- Hubert a Jan van Eyckovi
 - zavřený
 - zvěstování P. marii
 - podobizny donátorů klečící u kamenných soch Jana křtitele a Jana Evangelisty
 - otevřený
 - Klanění božimu beránkovi
 - zástupy rytířů, poustevníků a poutníků na křídlech
 - Kristus, P. Marie, Jan křtitel
 - Adam a Eva

Gentský oltář

- Malířské prostředky:
 - Lineární, světelná, barevná perspektiva
 - Šerosvit
 - Olejomalba

Van Eyck 1522

Gotické malířství v Itálii

- Autonomní vývoj umění v Itálii
 - dáno zvláštními ekonomicko-sociálními a politickými poměry
 - nástěnná a desková malba
 - *Giottto di Bondone* (1266-1337)
 - malby v Assisi, Padově, Florenzii a jinde
 - výjevy ze života sv. Františka , P. Marie a Krista
 - Madona na trůně s anděly

Gotické malířství v českých zemích

- Přemyslovská gotika
 - iluminace
 - 9 liturgických knih pro cisterciácký klášter ve Starém Brně
 - Pasionál abatyše Kunhuty

Gotické malířství v českých zemích

- Lucemburská gotika
 - Pražská škola
 - **Mistr Teodorik**
 - malířská výzdoba Pražského hradu
 - Karlštejn – Křížová kaple
 - ambit kláštera v Emauzích
 - Koncepce kaple sv. kříže
 - alegorie nebeského Jeruzaléma
 - 3 pásma deskových obrazů zastupujících církev, království, rytířský stav a univerzitu

Gotické malířství v českých zemích

- **Mistr vyšebrodského oltáře**
 - polyptich pro rožmberský cisterciácký klášter ve Vyšším Brodě
 - 9 desek sestavených ve 3 řadách symbolizujících *dětství, utrpení a oslavení*
- **Mistr třeboňského oltáře**
 - oltář pro augustiniánský kostel sv. Jiljí v Třeboni
- **Krásný sloh**
 - madona svatovítská, krumlovská
 - Mistr rajhradského oltáře
- **Husitské malířství**

Gotické malířství v českých zemích

- Kutná Hora
 - dekorace Smíškovské kaple